

MEHR TUSHUNCHASI

*Isomiddinova Sarvinov**O'zbekiston Davlat Jahon Tillari Universiteti**Xalqaro Jurnalistika Fakulteti Talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada mehr, oqibat haqida shuningdek uning hozirgi hayotimizdagi o'rni va ahamiyati haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar; mehr, oqibat, jamiyat.

Jamiyatdagi insonlar bir-biri bilan munosabatda bo'lar ekan, ularning o'rtasida mehr, oqibat, o'zaro ishonch bo'lsagina hayotlari yanada go'zallashib boraveradi. Mehr tushunchasini, asli keng qamrovli tushuncha bo'lib, katta-kichik, yosh-u qarining ko'rinmas hislati deb atash mumkin.

Mehr aslida nima?

Mehr onaning bolasiga nisbatan cheksiz muhabbati, otaning farzandi kelajagi yo'lida ter to'kkan mashshaqati, do'stning yaxshi yomon kunda ham yoningda turib, samimiyat ila senga bera oladigan shirin so'zlari.

“Insonning qadr-qimmatini uning mehr oqibati bilan baholanadi” deyishgan otabobolarimiz. Qancha boy-badavlat yoki mansabdor bo'lmasin, u insonni mehr-oqibati bo'lmasa, uning qadri, qimmatini, obro'si bo'lmaydi.

Inson mehr-oqibatni avvalo o'z ota-onasidan oladi va o'rganadi, keyin, yaqinlariga ota-onasiga o'sha olgan mehrini qaytaradi. Paygambarimiz Muxammad sallolohu alayhi vasallamdan bir kuni sahobai kiromlar so'radilar: “Dunyoni nima qutqaradi ey Allohning rasuli?” Shunda Rasululloh sallolohu alayhi vasallam; “Dunyoni mehr, rahm-shafqat qutqaradi”, dedilar.

Sarvari olam, Payg'ambarimiz Muhammad sallolohu alayhi vasallamning bir xadislari shunday rivoyat kilinadi: “Rasululloh sallolohu alayhi vassalam sahobalar bilan birga o'tirganlarida, bir guruh odamlar tobutda mayyitni ko'tarib o'tib qoldilar. Shunda ul zot kim vafot etganini suradilar va mayyitni kim ekanligini bildilar. Shunda mayyit yaxshi sifatlar bilan eslandi. Bu holatni kuzatib turgan Rasululloh sallolohu alayhi vasallam: “vojib bo'ldi”, dedilar. Yana boshqa safar hamxuddi shunday bir guruh odamlar tobutda bir mayyitni ko'tarib o'tdilar. Faqat bu safar u mayitni yomon fe'l va xulqlari aytili. Rasululloh sallolohu alayhi vasallam yana: “vojib bo'ldi”, dedilar. Shunda: “nima vojib bo'ldi ey Allohning rasuli”, deb so'radilar. Rasululloh sallolohu alayhi vasallam: “Birinchii marta olib o'tilgan mayitni yaxshiliklari haqida guvohlik berdilaringiz, u mayyitga jannat vojib bo'ldi. Ikkinchi marta olib o'tilgan mayyit haqida yomonliklarini zikr qildingiz, unga do'zoh vojib bo'ldi. Sizlar

Allohning yerdagi guvohlarisizlar”, dedilar. Quroni karimda Alloh taoloning shunday soʻzlari bor:

“Agar sizlarga bergan neʼmatimni sanasangiz, sanab adogʻiga yeta olmaysizlar”

Mehr - Din tanlamaydi. Mehr barcha yer yuzidagi mavjudodlarda bor. Hattoki, hayvonlarda ham.

Mehrsizlik esa yomon illat. Nima uchun insonlar oʻz ota yoki onasini qariyalar uyiga olib borib tashlaydi? Oʻsha qariyalar uyiga borishga majbur boʻlgan insonni orqasida togʻa-jijyan, aka-uka, oʻgʻil-qizlarni beparvo qarab turishiga mehrsizlik sabab emasmi?!

Ikkinchi Jahon urushi boʻlib turgan vaqtda Rossiyadan kelgan farzandlarni nima uchun oʻzbeklar bagʻrini ochib, xonadoniga kiritdi, oʻz farzandlari qatorida farzand qilib, tarbiyalab, voyaga yetkazdi. Chunki ularda mehr bor edi. Chunki ular musulmon va musulmonlarni farzandlari edi.

Uboda ibn Somir roziyallohu anhudan rivoyat qilinadi: “Rasululloh sollallohu alayhi vasallam:

“Kim kattalarimizni ulugʻlamasa, kichiklarimizga rahm qilmasa va olimimizning haqqini bilmasa, mening ummatimdan emas”-deydi; Imom Ahmad rivoyat qilganlar.

Agar bizni qoʻlimizda oʻzgaga beradigan mol-davlat boʻlmasa yoki koʻmaklashishga jismoniy quvvatimiz yetmasa unutmaylikki, bizda eng ulugʻ neʼmad – mehr-oqibat bor.

Keling, doʻstlar, mehr-oqibatli boʻlaylik bir birimizga zero bu dunyo oʻtkinchi, va qayta takrorlanmasi.

Foydalangan adabiyotlar;

1. E.Abduvoxidov (yozma manba)
2. Imom Ahmad rivoyati
3. Uboda ibn Somir roziyallohu anhu rivoyatlari